

Convocatoria extraordinaria 2024
HISTORIA DE ESPAÑA

O exame consta de 4 preguntas de 5 puntos, das que poderá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como queira. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corruxirán as 2 primeiras respondidas**.

PREGUNTA 1. Responda os dous apartados seguintes:**1.1. Defina brevemente catro dos oito termos: (2 puntos)**

1. Gran Armada, 2. Antigo Réxime, 3. Afrancesados, 4. Cantonalismo,
5. Sistema de quenda, 6. Directorio Militar, 7. Fronte Popular, 8. Sindicato Vertical.

1.2. Desenvolva un dos catro temas: (3 puntos)

- 1.2.1. A configuración do imperio español no século XVI.
- 1.2.2. A crise do século XVII: aspectos socioeconómicos e políticos.
- 1.2.3. Os Decretos de Nova Planta e os seus efectos.
- 1.2.4. O reformismo borbónico en Galicia.

PREGUNTA 2. Elabore unha composición histórica a partir dos textos propostos.

Os seguintes textos deben permitirlle facer unha redacción sobre a **restauración de Fernando VII**. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos á política seguida polo monarca tras o seu retorno a España, á delimitación temporal e ás características principais das etapas do seu reinado. **(5 puntos)**

Doc. 1. O xornal *La Atalaya* describe o sucedido en Burgos tras anularse a Constitución, 18/05/1814:

“Xa non podemos ver máis ca felicidade cun Rei tan Santo: en nada cremos que vai desmerecer a San Fernando (...). Xunto o pobo coa tropa, e a cousa das dez da mañá, arrincáronse do Consistorio as letras douradas que dicían: *Praza da Constitución*, fíxose unha fogueira e lanzáronse ás chamas coa mesma Constitución e outros papeis dos liberais, cunha xeral aclamación (...). O pobo, xunto coa tropa, comezaron coa maior orde a prender a varios suxeitos (...). Sacouse en público o estandarte da Santa Inquisición e nada sucedeu en desgraza”.

Doc. 2. Informe remitido ao ministro da Guerra desde Cádiz, *Gaceta de Madrid*, 21/3/1820:

“Excmo. Sr. Todo o día de hoxe ocupeime en tranquilizar os ánimos exaltados da tropa e parte da oficialidade, que dubidan moito da certeza dos Reais decretos de 6 e 7 do actual (...) relativos á reunión de Cortes o primeiro, e decidirse a xurar o Rei o noso Señor a Constitución política da Monarquía no segundo, recibindo esta tarde outros tres, e entre eles un polo que A súa Maxestade concede amnistía xeral por razón de opinión.

(...) A gornición da praza de Cádiz queda decatada das disposicións da súa Maxestade, manifestadas nos citados Reais decretos, (...) e parece estar resolta a obedecelas con toda a submisión que merecen (...). Aínda non escribín a Quiroga nin a Riego o contido dos decretos citados (...) e do resultado darei conta a V.Ex. para o seu goberno e coñecemento da súa Maxestade”.

Doc. 3. O xornal *El Restaurador* valora a presenza do exército francés en España, 1/07/ 1823:

“O mundo ve con asombro un exército francés que atravesa a España entre as aclamacións do máis vivo entusiasmo, e que en dous meses dunha marcha triunfal (...) corre desde o Bidasoa ao Manzanares e do Manzanares ao Guadalete para devolverlles aos españois o seu Rei, destronado, aprisionado e cativo por unha minguada facción de españois, reintegrado no goce dos seus antigos sagrados dereitos (...). Os pobos atónitos e desafoando a súa dor co berro nacional de *viva Fernando!*”

PREGUNTA 3. Elabore unha composición histórica a partir dos textos propostos.

Os seguintes textos deben permitirlle facer unha redacción sobre o **establecemento da II República**. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás circunstancias que provocaron a caída da monarquía, aos principais obxectivos dos republicanos e ás características máis destacadas da Constitución de 1931. **(5 puntos)**

Doc. 1. O republicano Diego Martínez Barrio refírese nas súas *Memorias* ao final da monarquía:

“O conde de Romanones chamou ao seu domicilio ao vizconde de Casa Aguilar e (...) pediulle que fose canto antes a Palacio e lle dixese ao rei que só quedaba unha solución ao seu xuízo: a súa inmediata saída de España (...). E entón o conde ditoulle a nota seguinte: Os sucesos desta madrugada fai temer [aos ministros] que a

actitude dos republicanos poida atopar adhesións de elementos do Exército e forza pública que se neguen en momentos de revolta a empregar as armas contra os perturbadores (...). Para evitalo podería A vosa Maxestade reunir hoxe o Consello para que cada cal teña a responsabilidade dos seus actos e el mesmo reciba a renuncia do Rei para facer a transmisión de poderes. Así se faría posible, no seu día, a pronta volta a España do Rei polo clamoroso chamamento de todos”.

Doc. 2. Discurso de Manuel Azaña na praza de touros de Madrid, 29 de setembro de 1930:

“A República non será o réxime dun partido, é certo; será réxime nacional, neste sentido: que, respectuosa cos Estatutos rexionais que as Cortes sancionen para regular as autonomías locais, amparará co poder do Estado os dereitos de todos. Todos cabemos na República, a ninguén se proscribe polas súas ideas; pero a República será republicana, é dicir, pensada e gobernada polos republicanos, novos ou vellos, que todos admiten a doutrina que funda o Estado na liberdade de conciencia, na igualdade ante a lei, na discusión libre, no predomínio da vontade da maioría, libremente expresada. A República será democrática ou non será”.

Doc. 3. Constitución de 1931. Título IV. As Cortes.

“Art. 51. A potestade lexislativa reside no pobo, que a exerce por medio das Cortes ou Congreso dos Deputados.

Art. 52. O Congreso dos Deputados componse dos representantes elixidos por sufraxio universal, igual, directo e secreto.

Art. 53. Serán elixibles para Deputados todos os cidadáns da República maiores de vinte e tres anos, sen distinción de sexo nin de estado civil, que reúnen as condicións fixadas pola lei electoral.

Art. 61. O Congreso poderá autorizar ao Goberno para que este lexisle por decreto, acordado en Consello de Ministros (...). Estas autorizacións non poderán ter carácter xeral.

PREGUNTA 4. Elabore unha composición histórica a partir dos textos propostos.

Os seguintes textos deben permitirlle facer unha redacción sobre **a política económica do franquismo**. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás características da etapa autárquica, aos impulsos que favoreceron a liberalización económica e aos efectos do “desenvolvemento”. **(5 puntos)**

Doc. 1. Preámbulo á lei de creación do I.N.I., 25/09/1941:

“A necesidade de vigorizar a nosa economía, fortemente afectada por unha balanza de pagamentos tradicionalmente adversa, inspirou a política do Estado de fomento das industrias de interese nacional (...). Os imperativos da defensa nacional esixen, por outra banda, a creación de novas industrias e a multiplicación das existentes, que permitan apoiar os nosos valores raciais co apoio indispensable dunha potente industria (...). Xorde, pois, a necesidade dun organismo que, dotado de capacidade económica e personalidade xurídica, poida dar forma e realización aos grandes programas de rexurdimento industrial da nosa Nación”.

Doc. 2. O xornal ABC anuncia o Plan de Desenvolvemento 1964-1967, Madrid, 20/10/1963.

“Os INVERTEMENTOS PÚBLICOS DURANTE O CUADRIENIO ASCENDERÁN A 335.000 MILLÓNS DE PESETAS.

Crearánse novos postos de estudo, aumentará a produción agrícola e industrial, mellorarán os transportes, construíranse vivendas, ampliaránse as telecomunicacións e intensificarase a asistencia social.

O PLAN FAVORECERÁ UN RÁPIDO DESENVOLVEMENTO REXIONAL.

Obxectivos: Aumentar a renda nacional, producir en mellores condicións, pleno emprego, modificar estruturas, incrementar os investimentos e as exportacións, promover un mercado competitivo, perfeccionar o sistema financeiro, racionalizar a administración e integración na economía mundial”.

Doc. 3. Incrementos de produción de produtos metálicos (1960-1973):

Produtos	1960	1973	
	(en miles)	(en miles)	Cambio porcentual
Buques, toneladas métricas botadas	158	1.596	910
Automóviles	40	704	1.660
Neveiras	29	950	3.175
Lavadoras	77	850	1.003
Receptores de televisión	39	680	1.643

Fonte: Baklanoff, Eric., *La transformación económica de España y Portugal (la economía del franquismo y del salazarismo)*, Madrid, Espasa-Calpe, 1980, p. 92.